Юлія В. Костинець¹, Катерина О. Ярема², Андрій О. Розломій³

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено можливості підвищення ефективності управління грошовими коштами підприємства. В дослідженні визначені сутність, склад та структура грошових коштів підприємства, фактори, що визначають ефективність використання грошових коштів підприємства, та методи аналізу ефективності управління грошовими коштами підприємства.

Аналіз ефективності управління грошовими коштами підприємства передбачає аналіз динаміки та структури грошових коштів на підприємстві, аналіз джерел надходження та витрачання грошових коштів підприємства, аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства та ефективності управління грошовими потоками на підприємстві, обґрунтування заходів по удосконаленню руху грошових коштів підприємства, розроблений план надходження та витрачання грошових коштів підприємства та оцінка ефективності управління грошовими коштами у плановому періоді.

Ключові слова: ефективність, управління, грошові потоки, грошові кошти.

Рис. 1. Літ. 11.

DOI: 10.32752/1993-6788-2020-1-232-105-116

Юлія В. Костинец, Екатерина А. Ярема, Андрей А. Розломий

МЕТОДИКА АНАЛИЗА ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ СРЕДСТВАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследованы возможности повышения эффективности управления денежными средствами предприятия. В исследовании определены сущность, состав и структура денежных средств предприятия, факторы, определяющие эффективность использования денежных средств предприятия, и методы анализа эффективности управления денежными средствами предприятия.

Анализ эффективности управления денежными средствами предприятия предполагает анализ динамики и структуры денежных средств на предприятии, анализ источников поступления и расходования денежных средств предприятия, анализ ликвидности и платежеспособности предприятия и эффективности управления денежными потоками на предприятии, обоснование мероприятий по совершенствованию движения денежных средств предприятия, разработан план поступления и расходования денежных средств предприятия и оценка эффективности управления денежными средствами в плановом периоде.

Ключевые слова: эффективность, управление, денежные потоки, денежные средства.

Yuliia V. Kostynets, Kateryna O. Yarema, Andrii O. Rozlomi

METHODS OF ANALYSIS OF EFFICIENCY OF CASH MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

Qualifying master's thesis is devoted to substantiating the possibilities of improving the efficiency of cash management of the enterprise. The paper identifies the essence, composition and structure of cash of the enterprise, the factors that determine the efficiency of the use of cash of the enterprise, and methods of analysis of the effectiveness of cash management of the enterprise.

¹ Kiev National University of Technology and Design. Kiev. Ukraine.

² Kiev National University of Technology and Design. Kiev. Ukraine.

³ Kiev National University of Technology and Design. Kiev. Ukraine.

In particular, the analysis of the dynamics and structure of cash at the enterprise, analysis of sources of income and expenditure, analysis of liquidity and solvency of the enterprise and cash flow management at the enterprise. Substantiation of measures to improve the movement of cash of the enterprise, developed a plan for receipt and expenditure of cash of the enterprise and assessment of the effectiveness of cash management in the planning period.

Keywords: efficiency, management, cash flows, cash.

Постановка проблеми. На підприємствах мають місце поточні витрати фінансових (грошових) коштів, які у процесі господарювання здійснюють певний кругообіг (проходять грошову, виробничу й товарну стадії). Грошові кошти є складовою частиною оборотних коштів підприємства і приймають безпосередню участь у процесі кругообігу [2].

У системі економічної інформації велике значення має оцінка ефективності управління грошовими коштами. Від ефективного використання грошових коштів залежить процвітання підприємства: отримання високих доходів, вчасна оплата за поставки, виплата заробітної плати, тощо. З метою ефективного використання грошових коштів на підприємстві здійснюється управління грошовими коштами.

Управління грошовими коштами передбачає визначення потреби у грошових коштах (їх залишку) за окремими елементами та забезпечення постійної платоспроможності підприємства.

Для визначення ефективності управління грошовими коштами підприємства необхідна методика оцінки. За результатами розробленої методики підприємство матиме змогу визначити якість управління грошовими коштами, розробити заходи щодо вдосконалення політики управління грошовими коштами підприємства.

У процесі використання грошових коштів в розрізі основних напрямів діяльності підприємства повинні бути враховані стратегічні цілі його розвитку і можливий рівень віддачі [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Управління грошовими коштами обігу підприємства здійснювали такі вітчизняні економісти М.И. Баканов [2], И.Т. Балабанов [3], І. Магдич [4], Г. С. Мельничук [5], А.Д. Шеремет [2] та ін.

Незважаючи на велику кількість праць, присвячених фінансам підприємств, управлінню оборотними активами й капіталом підприємств, проблема управління грошовими потоками на підприємстві в сучасних умовах залишається в недостатній мірі вивченою як з точки зору теоретичних основ, так і в частині практичного застосування. Існуючі підходи до визначення грошового потоку не розкривають його суті з точки зору управління. Управління грошовим обігом часто розглядається у відриві від системи внутрішньофірмового управління підприємством, не враховується його взаємозв'язок з різними напрямками фінансової політики підприємства.

Метою дослідження є розробка методики оцінки ефективності управління грошовими коштами підприємства.

Основні результати дослідження. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», грошові кошти — це готівка, засоби на рахунках в банках і депозити

до запитання. Існує також поняття еквівалентів грошових коштів, якими називають короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у визначені суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості [1].

З позицій форм накопичення грошових і управління платоспроможністю підприємства його грошові кошти поділяються на наступні елементи:

- грошові кошти в національній валюті;
- грошові кошти в іноземній валюті;
- резервні (з позиції забезпечення платоспроможності) грошові кошти у

формі високоліквідних короткострокових фінансових вкладень.

«Характеризуючи склад грошових коштів підприємства з позицій фінансового менеджменту, слід зазначити, що тут їх трактування ширше, ніж у бухгалтерському обліку, де короткострокові фінансові вклади розглядаються як самостійний об'єкт обліку і звітності у складі оборотних коштів. Фінансовий менеджмент розглядає короткострокові фінансові вклади як форму резервного розміщення вільного залишку грошових коштів, в яких в будь-який момент може виникнути потреба для забезпечення невідкладних фінансових зобов'язань підприємства» [3].

«Управління грошовими коштами чи залишком грошових коштів, що постійно знаходяться у розпорядженні підприємства, становить невід'ємну частину функцій загального управління оборотними активами. Розмір залишку грошових коштів, яким оперує підприємство у процесі господарської діяльності, визначає рівень його абсолютної платоспроможності (здатність підприємства негайно розрахуватися по всіх своїх невідкладних фінансових зобов'язаннях), впливає на тривалість операційного циклу (а, відповідно, і на розмір фінансових коштів, що інвестуються в оборотні кошти), а також характеризує в певній мірі його інвестиційні можливості (інвестиційний потенціал) здійснення підприємством короткостроковим фінансових вкладень» [3].

«Головною метою у процесі управління грошовими активами є забезпечення постійної платоспроможності підприємства. У цьому отримує свою реалізацію функція грошових активів як засобу платежу, що забезпечує реалізацію цілей формування їх операційного, страхового і компенсаційного залишків. Пріоритетність цієї мети визначається тим, що ані великий розмір оборотних активів і власного капіталу, ані високий рівень рентабельності господарської діяльності не можуть застрахувати підприємство від впровадження проти нього позову про банкрутство, якщо в передбачені строки із-за нестачі грошових коштів воно не може розрахуватися за своїми невідкладними фінансовими зобов'язаннями. Тому на практиці управління грошовими коштами часто ототожнюється з управлінням платоспроможністю (чи управлінням ліквідністю). Поряд із цією головною задачею у процесі управління грошовими активами є забезпечення ефективного використання тимчасово вільних коштів, а також сформованого інвестиційного їх залишку» [4].

У процесі здійснення управління грошовими коштами формується відповідна політика цього управління. У процесі формування цієї політики слід урахувати, що вимоги забезпечення постійної платоспроможності

підприємства визначають необхідність створення високого розміру грошових коштів, тобто переслідують мету максимізації їх середнього залишку в рамках фінансових можливостей підприємства. З іншого боку, слід відмітити, що грошові кошти підприємства в національній валюті при їх зберіганні в значному ступені підвернені втраті реальної вартості від інфляції; крім того, грошові кошти в національній та іноземній валюті при зберіганні втрачають свою вартість у часі, що визначає необхідність мінімізації їх середнього залишку. Ці суперечливі вимоги повинні бути враховані при розробці політики управління грошовими коштами, яка у зв'язку з цим набуває оптимізаційного характеру.

Розробка політики управління грошовими коштами підприємства включає наступні головні етапи (рис. 1).

Рис. 1. Основні етапи формування політики управління грошовими коштами підприємства, авторська розробка

1. Аналіз грошових коштів підприємства у попередньому періоді. Головною метою цього аналізу є оцінка суми і рівня середнього залишку грошових коштів з позицій забезпечення платоспроможності підприємства, а також визначення ефективності їх використання.

На першому етапі оцінюється ступінь участі грошових активів підприємства в оборотному капіталі і його динаміка в попередньому періоді.

На другому етапі визначається середній період обороту і кількість оборотів грошових коштів в періоді, що розглядається. Такий аналіз проводиться з метою контролю за роллю грошових коштів в загальній тривалості операційного циклу підприємства.

На третьому етапі аналізу визначається рівень абсолютної платоспроможності підприємства за попередній період. З цією метою розраховується коефіцієнт абсолютної платоспроможності, розрахунок якого буде розглядатися у наступному розділі курсової роботи.

Результати проведеного аналізу використовуються у процесі наступної розробки окремих параметрів політики управління грошовими коштами підприємства.

2. Оптимізація середнього залишку грошових коштів підприємства. Така оптимізація забезпечується шляхом розрахунків необхідного розміру окремих видів цього залишку у наступному періоді.

Потреба в операційному залишку грошових коштів характеризує мінімально необхідну їх суму, необхідну для здійснення поточної господарської діяльності. Розрахунок цієї суми заснований на запланованому грошовому обороті по операційній діяльності і кількості оборотів грошових коштів.

Розрахунок планової суми операційного залишку грошових коштів може бути здійснений і на основі звітного показника, якщо у процесі аналізу було встановлено, що він забезпечує своєчасність здійснення усіх платежів, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства.

Потреба в страховому (резервному) залишку грошових коштів визначається на основі розрахованої суми їх операційного залишку і коефіцієнту нерівності (коефіцієнта варіації) надходження грошових засобів на підприємство по окремим місяцям попереднього року.

Потреба в компенсаційному залишку грошових активів планується у розмірі, визначеному договором про банківське обслуговування. Якщо угода з банком, який здійснює розрахункове обслуговування підприємства, таку вимогу не містить, цей вид залишку грошових коштів на підприємстві не планується.

Потреба в інвестиційному (спекулятивному) залишку грошових активів планується, виходячи із фінансових можливостей підприємства лише після того, як повністю забезпечена потреба в інших видах залишків грошових коштів. Так як ця частина грошових коштів не втрачає свої вартості у процесі зберігання (під час формування ефективного портфелю короткострокових фінансових інвестицій), їх сума верхню межею не обмежується. Критерієм формування цієї частини грошових коштів виступає необхідність забезпечення більш високого коефіцієнту рентабельності короткострокових інвестицій у порівнянні з коефіцієнтом рентабельності операційних коштів.

Враховуючи те, що залишки грошових коштів трьох останніх видів є в певному ступені взаємопов'язаними, загальна потреба в них при обмежених фінансових можливостях підприємства може бути відповідно скорочена.

3. Диференціація середнього залишку грошових коштів у розрізі національної і іноземної валюти. Така диференціація здійснюється лише на

тих підприємств, які ведуть зовнішньоекономічну діяльність. Метою такої диференціації є виділення із загальної оптимізованої потреби в грошових коштах виділити валютну їх частину для того, щоб забезпечити формування необхідних підприємству валютних фондів. Основою здійснення такої диференціації є плановий обсяг використання грошових засобів у розрізі внутрішніх і зовнішньоекономічних операцій у процесі здійснення операційної діяльності. При розрахунках використовуються формули визначення потреби в операційному і страховому залишках грошових коштів з їх диференціацією за видами валют.

4. Вибір ефективних форм регулювання середнього залишку грошових активів. Таке регулювання проводиться з метою забезпечення постійної платоспроможності підприємства, а також з метою зменшення розрахункової максимальної і середньої потреби в залишках грошових коштів.

Основним методом регулювання середнього залишку грошових коштів є корегування потоку наступних платежів (перенесення строку окремих платежів по завчасному узгодженню з контрагентами). Таке корегування здійснюється за наступними етапами.

На першому етапі на основі плану (бюджету) надходження і витрачання в наступному кварталі вивчається діапазон коливань залишку грошових коштів підприємства в розрізі окремих декад. Цей діапазон коливань визначається по відношенню до мінімального і середнього залишків грошових коштів в наступному періоді.

На другому етапі регулюються декадні строки витрат грошових коштів (у зв'язку з їх надходженнями), що дозволяє мінімізувати залишки грошових коштів в рамках кожного місяця і по кварталу в цілому. Критерієм оптимальності цього етапу регулювання потоку майбутніх платежів виступає мінімальний рівень середньоквадратичного (стандартного) відхилення декадних значень залишку грошових коштів підприємства від середнього.

На третьому етапі отримані в результаті регулювання платежів значення залишків грошових коштів оптимізуються з урахуванням передбаченого розміру страхового залишку активів. Спочатку визначаються максимальний та мінімальний залишок грошових коштів з урахуванням нового діапазону їх коливань і розміру страхового їх запасу, а потім — їх середній залишок (половина суми мінімального та максимального залишків грошових коштів).

Вивільнена у процесі подекадного корегування потоку платежів сума грошових коштів реінвестується в короткострокові фінансові інструменти чи в інші види активів.

Існують і інші форми оперативного регулювання середнього залишку грошових коштів, що забезпечують як збільшення, так і зниження його розміру. До основних з цих форм належать:

- використання флоута. Флоут — це сума грошових засобів підприємства, пов'язана вже виписаними їм платіжними документами — дорученнями (чеками, акредитивами і т.п.), але ще не інкасовану їх отримувачем. Флоут по конкретному платіжному документу можна розглядати як період часу між його випискою за конкретним платежем і фактичною його оплатою. Максимізуючи флоут (період проходження виписаних платіжних документів

до їх оплати), підприємство може відповідно підвищувати суму середнього залишку своїх грошових коштів без додаткових вкладень фінансових засобів. В зарубіжній практиці флот є одним із ефективних інструментів управління залишком грошових коштів компаній та фірм;

- скорочення розрахунків готівковими грошима. Готівкові грошові розрахунки збільшують залишок грошових засобів підприємства і скорочують період використання власних грошових коштів на строк проходження платіжних документів постачальників;

- прискорення інкасації дебіторської заборгованості, в першу чергу за рахунок використання сучасних форм її рефінансування (обліку векселів, факторингу, форвейтингу та інших);

- відкриття "кредитної лінії" у банку, що забезпечує оперативне надходження засобів короткострокового кредиту при необхідності термінового поповнення залишку грошових коштів;

- використання в окремі періоди практики приватної передоплати постачаємої продукції, якщо це не призводить до зниження обсягу її реалізації. Така практика, як правило, використовується при реалізації продукції, що має високий попит на ринку.

5. Забезпечення рентабельного використання тимчасово вільного залишку грошових коштів. На цьому етапі формування політики управління грошовими коштами розробляється система міроприємств по мінімізації рівня втрат альтернативного доходу у процесі їх зберігання і протиінфляційного захисту. До числа основних з таких міроприємств належать:

- 1) домовленість із банком, який здійснює розрахункове обслуговування підприємства, умов поточного зберігання залишку грошових коштів із виплатою депозитного відсотка по середній сумі цього відсотка;

- 2) використання короткострокових грошових інструментів інвестування (в першу чергу, депозитних вкладів у банку) для тимчасового збереження страхового і інвестиційного залишків грошових активів;

- 3) використання високодохідних фондових інструментів для інвестування резерву і вільного залишку грошових коштів (державних короткострокових облігацій і т. д.), але при умові достатньої ліквідності цих інструментів на фінансовому ринку.

6. Побудова ефективних систем контролю за грошовими коштами підприємства. Об'єктом такого контролю є сукупний рівень залишку грошових коштів, що забезпечує поточну платоспроможність підприємства, а також рівень ефективності сформованого портфелю короткострокових фінансових вкладень підприємства.

Грошові кошти відіграють активну роль у процесі забезпечення платоспроможності за двома видами фінансових зобов'язань підприємства — невідкладним (зі строком виконання до одного місяця) і короткостроковим (зі строком виконання до трьох місяців); поточні зобов'язання зі строком виконання до одного року забезпечуються переважно іншими видами оборотних коштів.

Контроль за рівнем ефективності сформованого портфелю короткострокових фінансових вкладень підприємства повинен виходити із наступних критеріїв:

Рівень доходності портфеля в цілому і окремих його інструментів має бути більшим або дорівнювати середньомісячному рівню доходності при відповідному рівні ризику

Рівень доходності портфеля в цілому і окремих його інструментів має бути більшим за темп інфляції в країні.

Система контролю за грошовими коштами повинна бути інтегрована в загальну систему фінансового контролінгу підприємства [6].

Одним із основних джерел формування грошових коштів на підприємстві є виручка від реалізації продукції (робіт, послуг). Але не всі покупці та замовниками розраховуються з підприємствами вчасно, внаслідок чого виникає дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість — це сума заборгованості дебіторів підприємству [1].

З огляду на негативний вплив дебіторської заборгованості на діяльність підприємства, слід застосовувати заходи з її рефінансування.

Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості, що використовуються в теперішній час, є:

- факторинг — це фінансова операція, яка полягає в поступках підприємством-продавцем права отримання грошових засобів по платним документам за поставлену продукцію на користь банку чи спеціалізованої компанії.

- облік векселів, виданих покупцю продукції, представляє собою фінансову операцію по їх продажу банку (чи іншому фінансовому інституту, іншому господарюючому суб'єкту) за певною ціною, встановленою в залежності від їх номіналу, строку погашення і облікової вексельної ставки [28].

Таким чином, розробка політики управління грошовими коштами підприємства включає наступні головні етапи.

1. Аналіз грошових коштів підприємства у попередньому періоді.
2. Оптимізація середнього залишку грошових коштів підприємства.
3. Диференціація середнього залишку грошових коштів у розрізі національної і іноземної валюти.
4. Вибір ефективних форм регулювання середнього залишку грошових активів.
5. Забезпечення рентабельного використання тимчасово вільного залишку грошових коштів.
6. Побудова ефективних систем контролю за грошовими коштами підприємства.

Ефективність використання грошових коштів підприємства характеризується, перш за все, платоспроможністю підприємства та ліквідністю його коштів.

Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів і еквівалентів, достатніх для розрахунків по кредиторській заборгованості, що вимагає негайного погашення.

Ознаками платоспроможності є:

- наявність грошей у касі, на розрахунковому рахунку.
- відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

- відсутність простроченої дебіторської заборгованості.
- тощо [4].

Коефіцієнт покриття загальний. Характеризує співвідношення поточних активів і зобов'язань. Для нормального функціонування підприємства цей показник має бути більшим за одиницю. Зростання його – позитивна тенденція. Орієнтовне значення показника підприємство встановлює самостійно. Воно залежатиме від щоденної потреби підприємства у вільних грошових ресурсах.

Коефіцієнт грошової платоспроможності характеризує наявні у підприємства грошові кошти для розрахунків по негайному погашенню кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт розрахункової платоспроможності характеризує спроможність підприємства негайно погасити кредиторську заборгованість, використовуючи не тільки грошові кошти, але і кошти в розрахунках, готову продукцію, дебіторську заборгованість та інші активи.

Коефіцієнт ліквідної платоспроможності характеризує спроможність підприємства негайно погасити кредиторську заборгованість, використовуючи всі оборотні засоби. Його мінімально допустиме значення – 0,2.

Коефіцієнт проміжного покриття характеризує ступінь покриття грошовими коштами зобов'язань підприємства. Мінімально допустиме значення – 0,7-0,8 [2].

Далі розглянемо показники ліквідності. Ліквідність активів визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких в гроші відповідає строку погашення зобов'язань. Від ліквідності балансу слід розрізняти ліквідність активів, яка визначається як величина, обернена часу, необхідному для перетворення їх в грошові кошти. Чим менший час, який знадобиться, щоб даний вид активів перетворився в гроші, тим вищою є їх ліквідність.

Ліквідність підприємства – це його спроможність перетворювати свої активи в гроші для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строку [3].

З цих позицій найбільшу ліквідність в складі майна підприємства мають грошові кошти, короткострокові векселі, цінні папери і дебіторська заборгованість, а вже потім товарно-матеріальні цінності і необоротні активи (останні відносяться до категорії неліквідних). Серед пасивів перевага належить власним засобам (капітал, прибуток) або позиковим коштам (кредиторська заборгованість).

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує забезпечення оборотними активами (які належать як до активів що швидко реалізуються, так і активів, які повільно реалізуються) зобов'язань підприємства.

Коефіцієнт критичної ліквідності характеризує забезпечення зобов'язань підприємства лише грошовими коштами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує ступінь покриття абсолютно ліквідними активами (грошовими коштами та їх еквівалентами) короткострокових пасивів.

Під час оцінки ефективності використання грошових коштів ні підприємстві неможливо обминати показники оборотності грошових коштів та періоду оборотності.

Оборотність коштів — це показник кількості оборотів коштів (оборотних, грошових тощо) підприємства за певний період (переважно за рік). Активність підприємства характеризується також періодом обороту коштів. Зрозуміло, чим меншим є період обороту, тим ефективніше підприємство здійснює свою господарську діяльність [2].

Таким чином, ефективність використання грошових коштів на підприємстві, оцінюється, в першу чергу, за допомогою таких показників як платоспроможність, ліквідність та оборотність грошових коштів.

У результаті розрахунку запропонованих показників можна з'ясувати причини додатного/від'ємного грошового потоку: чи спостерігалось надходження за рахунок короткострокових зобов'язань, які потрібно буде погасити в майбутньому; чи за рахунок зростання акціонерного капіталу через додаткову емісію акцій; чи за рахунок здійснення продажу майна, скорочення запасів матеріальних цінностей, незавершеного виробництва, готової продукції на складі і товарів; чи причини від'ємного грошового потоку через зниження показників оборотності активів; зростання абсолютних значень запасів, дебіторської заборгованості; зростання витрат на реалізацію товарів через збільшення обсягу їх продажу, сплати податків та зборів, заборгованості з оплати праці працівникам підприємства та ін.

Такий запропонований поетапний аналіз грошових потоків надасть інформацію для оцінки діяльності підприємств у минулому, теперішньому часі, а також слугуватиме основою для ефективного планування і прогнозування грошових потоків на майбутнє. Заслугує особливої уваги проведення коефіцієнтного аналізу грошових потоків, результати якого дають можливість оцінити стан формування для планування потреби у грошових потоках на підприємствах та виявити резерви оптимізації грошових потоків для цілей їх планування.

Результати коефіцієнтного аналізу грошових потоків підприємства за певні проміжки часу є базою для визначення ефективності і якості планування грошових потоків підприємства, а отже, значущість коефіцієнтного аналізу грошових потоків з метою їх планування набуває ще більш чітко вираженого характеру. Проведення аналізу в такій послідовності дозволить оцінити стан формування грошових потоків, рівень достатності для досягнення цілей планування, з'ясувати типові проблеми, які виникають у процесі невмілої організації руху грошових потоків, та використати розрахунки для виявлення резервів оптимізації і підвищення ефективності тактичного планування грошових потоків підприємств.

Висновки. Планування грошових потоків є одним із найважливіших аспектів фінансового менеджменту, оскільки грошові кошти є найбільш ліквідними активами підприємства, здатними легко трансформуватися в будь-який інший вид активів і в сучасних умовах виступають матеріальною основою ефективного процесу виробництва. З метою удосконалення методичного підходу до планування грошових потоків для забезпечення досягнення тактичних та стратегічних цілей підприємства, запропоновано послідовність проведення аналізу грошових потоків для цілей планування. Поетапний аналіз грошових потоків дає можливість оцінювання діяльності

підприємства в минулому, прогнозування потреби в грошових коштах та слугує підґрунтям для оцінки ефективності тактичного планування грошових потоків.

1. Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

2. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: учебник. М.: Финансы и статистика, 2016 488 с.

3. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. Как управлять капиталом? М.: Финансы и Статистика, 2010. 344 с.

4. Магдич І. Методичні аспекти аналізу ефективності управління грошовими потоками в інвестиційній діяльності підприємства // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Економіка. 2015. № 5. С. 60-64

5. Мельничук Г. С. Теоретичні аспекти проведення аналізу грошових потоків підприємства // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. № 2. 2018. С. 222-236.

6. Федішин, М. П. Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств для цілей планування / Майя Пилипівна Федішин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 25. № 2. С. 132-138.

7. Єпіфанова І.Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія / І.Ю. Єпіфанова // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні”. Вінниця, 2013. С. 247-249.

8. Стащук О. В. Оптимізація в системі управління грошовими потоками інвестиційної діяльності підприємства / О.В. Стащук // Наукові записки. Острого, 2007. Вип. 9, Ч. 2. С. 451-458.

9. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. / О. О. Терещенко. К.: КНЕУ, 2003. 554 с.

10. Крічевець К. Теоретичні основи контролінгу грошових потоків підприємства / К. Крічевець // Наука молода. Т., 2007. Вип. 8. С. 172-175.

11. Бланк И.А Управление денежными потоками. 2-е изд., перероб. и доп. К.: Ника-Центр, 2007. 752 с.

1. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 № 73 «Pro zatverdzhennia Natsionalnogo polozhennia (standartu) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

2. Bakanov M.Y., Sheremet A.D. Teoriya ekonomicheskogo analiza: uchebnyk. M.: Fynansy y statystyka, 2016 488 s.

3. Balabanov Y.T. Osnovn fynansovoho menedzhmenta. Kak upravliat kapytalom. M.: Fynansy y Statystyka, 2010. 344 s.

4. Mahdych I. Metodychni aspekty analizu efektyvnosti upravlinnia hroshovymy potokamy v investytsiinii diialnosti pidpryemstva // Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka: Ekonomika. 2015. № 5. S. 60-64

5. Melnychuk H.S. Teoretychni aspekty provedennia analizu hroshovykh potokiv pidpryemstva // Zbirnyk naukovykh prats Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy. № 2. 2018. S. 222-236.

6. Fedyshyn, M. P. Metodychni aspekty analizu hroshovykh potokiv pidpryemstv dlia tsilei planuvannia / Maiia Pylypivna Fedyshyn // Ekonomichniy analiz: zb. nauk. prats / Ternopil'skyi natsionalnyi ekonomichniy universytet; redkol.: O. V. Yaroshchuk (holov. red.) ta in. Ternopil: Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr Ternopils'koho natsionalnogo ekonomichnogo universytetu «Ekonomichna dumka», 2016. Tom 25. № 2. S. 132-138.

7. Iepifanova I.Iu. Vkhidni ta vykhidni hroshovi potoky pidpryemstva yak ekonomichna katehoriia / I.Iu. Yepifanova // Materialy II Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii “Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini”. Vinnytsia, 2013. S. 247-249.

8. Stashchuk O. V. Optymizatsiia v systemi upravlinnia hroshovymy potokamy investytsiinoi diialnosti pidpryiemstva / O.V. Stashchuk // Naukovi zapysky. Ostroh, 2007. Vyp. 9, Ch. 2. S. 451-458.
9. Tereshchenko O. O. Finansova diialnist subiektiv hospodariuvannia: Navch. posibnyk. / O. O. Tereshchenko. K.: KNEU, 2003. 554 s.
10. Krichevets K. Teoretychni osnovy kontrolinhu hroshovykh potokiv pidpryiemstva / K. Krichevets // Nauka moloda. T., 2007. Vyp. 8. S. 172-175.
11. Blank Y.A Upravlenye denezhnymy potokamy. 2-e yzd., pererob. y dop. K.: Nyka-Tsentr, 2007. 752 s.